

ROSLAGSTULL

Liv och död vid en rondell

Det sitter en duvhök på taket till Wenner-Gren Center i Stockholm. Den sitter där varje dag och bara väntar. Skyskrapan som sträcker sig 74 meter över marken (82,4 meter över havet) är Electroluxkungen Axel Wenner-Grens skrytbygge från början av 60-talet. Då var det Europas högsta byggnad med stomme i stål.

Duvhöken spanar ner mot några förfallna träskjul i Bellevueparken. Stockholms brevduveklubb står det på en gammal skylt. Det duvhöken väntar på är att Saheb och Jamahl ska motionera sina 700 brevduvor. På fyra sekunder störtar duvhöken från taket på Wenner-Gren Center ner till duvslaget i Bellevueparken.

”Vi kan bli av med 50 duvor på ett par månader”, säger Saheb. Salle kallas han. Han flydde från krigets Bagdad i början av 80-talet och hamnade så småningom i Sverige. Det var 1984. ”Jag hade brevduvor i Bagdad också”, säger han. ”Men brevduvor ogillar bomber och granater.”

Vid Roslagstull är det dagligen en kamp på liv och död mellan duvor och duvhök. Duvorna måste motionera och träna och duvhöken har helt anpassat sig till stadsmiljön. ”Duvhöken behöver skyddad skog för att lyckas med jakten och sitter ofta dold i skogsdungarna och gör attacker mot byten på de öppna fälten”. Så skriver Svenska Jägareförbundet. Det gäller inte duvhöken på Wenner-Gren Center. Den sitter fullt synlig och väntar. Ta med en kikare och titta!

Salle och Jamahl tävlar med sina duvor. Runt Stockholm finns inte så många duvslag men Svenska brevduveförbundet har 500 medlemmar, framförallt i södra Sverige. Tävlingar anordnas både i Sverige och i utlandet. En tränad och väl framavlad duva kan flyga 100 mil i upp till 150 kilometer per timme för att ta sig hem. Fattigmanstrav kallar duvägarna sin sport. Men prispengarna kan ändå vara rejäla, upp till 100 000 kronor. Dessutom är det vadslagning på hög nivå ute i Europa med miljoner i potten. England, Holland och Belgien är de duvtokigaste länderna.

”En av mina favoritduvor, nummer 48, försvann under en tävling mellan Malmö och Stockholm”, berättar Salle. ”Jag är säker på att det var duvhöken som tog

henne. Nummer 82, en annan av mina favoriter, släppte jag i Sundsvall. Hon var borta i sex månader, men dök plötsligt upp här vid duvslaget.”

Duvorna navigerar med hjälp av jordmagnetismen och SMHI hjälper till med tävlingsprognoser. För stora atmosfäriska störningar kan vålla problem. I juli 2004 släpptes 1500 brevduvor i Ljungby i Småland. Alla försvann på väg till Malmö. Ingen vet varför. Somliga skyller på G3-masterna.

Nådde fram gjorde däremot den amerikanska duvan Cher Ami. Det var under första världskriget. Med ett skott i bröstet och ett avklippt ben lyckades hon nå sitt duvslag. Meddelandet på den lilla lappen löd: ”Vårt eget artilleri beskjuter oss. Sluta för Guds skull.” Cher Ami räddade 200 man ur signaltrupperna och dekorerades med medaljen Croix de Guerre. I dag finns hon uppstoppad på National Museum of American History i Washington. På amerikanskt vis har det uppstått en hel litteratur kring hjälteduvan. Sammanlagt dekorerades 32 amerikanska duvor under andra världskriget.

Också svenska armén har haft duvor inmönstrade. På Karlsborg, fästningen som blev så dyr att kung Oskar trodde att murarna var gjorda av guld, tränade man duvor. De skulle flyga med meddelanden mellan Karlsborg och Örebro om fästningen blev belägrad. Försöken började år 1887 men avslutades efter bara några år. Orsaken var inte att duvorna var odugliga utan att fästningen var det.

När ballongfararen Andrée lyfte med ballongen ”Örnen” från Virgohamnen på Svalbard den 11 juli 1897 hade han 36 brevduvor med sig i ballongkorgen. De var tidningen *Aftonbladets* sponsring av resan. Den 15 juli landade en av duvorna på norska fiskebåten ”Alken”. Besättningen sköt fågeln. Runt benet hade den ett glatt meddelande från Andrée: ”Från Andrées polarexpedition till Aftonbladet i Stockholm. D. 13 juli kl 12.30 midd. Lat 82° Long 55° 5' ost. God fart åt ost 10° syd. Allt väl ombord. Detta är tredje duvposten. Andrée.” Inga fler duvor återfanns och 33 år senare hittades lämningarna efter Andrée och hans två kamrater Strindberg och Frænkel på Vitön.

”Duvor hittar alltid den rätta vägen hem”, säger Salle. ”Det gör inte alltid vi människor.”

Sid. 102: Det slitna duvslaget ligger i Bellevueparken vid Roslagstull. Duvhöken sitter på taket av Wennergren Center och väntar.

Nedan: Saheb har 700 brevduvor. Han tävlar med duvorna och för en ständig kamp mot duvhöken.

Nästa uppslag: Den gamla skylten från Stockholms brevduveklubb finns kvar.

STOCKHOLMS BREVDUVERKYLUBB

GRUNDAD 1911

FAKTA

ROSLAGSTULL, STOCKHOLM

Läge N 59°21,7' O 18°03,1'

Vägbeskrivning Bellvueparken ligger intill rondellen vid Roslagstull. Strax intill finns konstnären Carl Eldhs ateljé med statyn *Den unge Strindberg i skärgården*.

Tillgänglighet Enkel

Service Saknas

T.v.: En vältränad brevduva kan flyga i 150 km/tim. De kan släppas 100 mil från duvslaget och hittar ändå hem.

Nedan: När duvorna motioneras tar det duvhöken fyra sekunder att nå duvflocken från Wenner-Gren Center.

